



**Päästeseaduse ja Siseministri 21.
detsembri 2016. a määruse nr 38
„Päästeinfosüsteemi asutamine ja
päästeinfosüsteemi pidamise
põhimäärus“ muutmise ettepanekute
esitamine**

Päästeametis on tõusetunud vajadus päästeseaduse (edaspidi PäästeS) ja Siseministri 21. detsembri 2016. a määruse nr 38 „Päästeinfosüsteemi asutamine ja päästeinfosüsteemi pidamise põhimäärus“ (edaspidi *määrus*) täiendamiseks seoses päästeinfosüsteemi kantavate andmete ning nendele ligipääsu andmisega.

Päästeseaduses teha järgmised muudatused:

1. paragrahvi 9 lõige 1 täiendada punktiga 6:

„6. Varjendite ja varjumiskohtade andmed nõuete täitmise kontrollimiseks ja järelevalve korraldamiseks, kriisiolukordadeks valmistumiseks ja Päästeameti töö korraldamiseks.“.

Selgitus: HOS § 16¹ lg 2 sätestatakse Päästeametile uus ülesanne korraldada varjumist, mis hõlmab varjumiseks valmistumist, avalikkuse teadlikkuse suurendamist ja teavitamist. Vabariigi Valitsuse määrusega on kehtestatud nõuded varjendile, varjendi rajamise kohustusega hoonete täpsema loetelu hoone kasutamise otstarbe ja vajadusel tööstushoone tavapärase kasutajate arvu järgi, varjumiskoha kohandamise põhimõtted ning varjumisplaani koostamise nõuded ning EhS-ga antakse Päästeametile õigus teha riiklikku järelevalvet nii avalikule kui ka mitteavalikule varjendile esitatavate nõuete täitmise üle. Eelnimetatu osas tekib vajadus varjendite ja varjumiskohtadega seotud andmete kogumiseks ja töötlemiseks. Päästeameti hinnangul ei kata praegused PäästeS § 9 lg 1 p 1-5 olukorrad ära varjenditega ja varjumiskohtadega seotud andmete kogumist. Muudatus on vajalik, et tuua ka PäästeS-i õiguslik alus määruse alusel kogutavate andmete töötlemiseks.

2. paragrahvi 9 lõiget 2³ täiendada punktiga 4:

„4) päästeinfosüsteemi kantud tuleohutusülevaatus andmed.“.

Selgitus: PäästeS-i § 9 lõiget 2³ tuleb täiendada punktiga 4, et võimaldada päästeinfosüsteemis avalikkusele kättesaadavaks teha päästeinfosüsteemi kantud tuleohutusülevaatus andmed. See on sisuliselt analoogne juba sama lõike punktides 1–3 sätestatud andmete avalikustamisega, mille eesmärk on teha kättesaadavaks info elukeskkonnast tulenevate ohtude kohta

(järelevalvemenetluse tulemusel jõustunud ettekirjutuste loetelu, kemikaaliohutuse andmed ning päästeinfosüsteemi kantud küttesüsteemi korrashoiu andmed).

Tuleohutusülevaatus on tuleohutuse seaduse tähenduses tuleohutusteenus ning selle akt esitatakse päästeinfosüsteemi siseministri määrmuses sätestatud korras. Muudatus on vajalik, et suurendada elukeskkonna tuleohutusala läbipaistvust ning toetada kohustuslikku tuleohutusülevaate täitmist.

Samas tuleb avalikustada üksnes hoonepõhine ülevaate staatus ja kokkuvõtlik tulemus, välistades isikuandmete ja detailse puuduste kirjelduse (selle välistab ka PäästeS § 9 lg 2³ enda sõnastus).

PäästeS § 9 lõike 2³ täiendamine tuleohutusülevaate andmetega ei muuda päästeinfosüsteemi andmekoosseisu kogumise põhimõtteid, kuna tuleohutusülevaate andmed ja akti esitamine päästeinfosüsteemi on juba kehtiva õiguse alusel ette nähtud. Muudatus mõjutab eelkõige andmete avalikustamist.

Siseministri 21. detsembri 2016. a määrmuses nr 38 „Päästeinfosüsteemi asutamine ja päästeinfosüsteemi pidamise põhimäärus“ teha järgmised muudatused:

3. paragrahvi 5¹ lõiget 4 muuta järgmiselt:

„(4) Ohutuse andmestikus on ehitise tulekahju, tuleohutusteenuse osutamise ning järelevalve- ja kooskõlastamismenetluse, varjendite ja varjumiskohtade, tulekahjus hukunu ja vigastatu, ohutusala nõustamise ning ohutusala koolitus- ja teavitustegevuse andmed.“.

Selgitus: Seoses hädaolukorra seaduse (HOS) § 16¹ – 16⁴ reguleerituga ning Vabariigi Valitsuse määruse "Nõuded varjendile ja varjumisplaanile, varjumiskoha kohandamise põhimõtted ning varjumisplaani koostamise kord" määrusega tõusetub vajadus ka varjendite ja varjumiskohtade andmestik määrusesse sisse tuua. Seega tuleb selles osas täiendada infosüsteemi ülesehituse andmeid §-s 5¹.

4. paragrahvi 6 lõiget 1 täiendada punktiga 12 järgmiselt:

„12) varjendite ja varjumiskohtade andmed.“.

Selgitus: Määruse § 6 lg-s 12 varjendite ja varjumiskohtade andmekoosseisu sisse toomisega on vajalik täiendada ka määruse § 6 lg-t 1, kus on üldisemalt välja toodud kogutavad andmekoosseisud.

5. Paragrahvi 6 lõige 4 täiendada punktiga 12 ja sõnastada järgmiselt:

„demineerimistööle kaasatud isiku andmed, sealhulgas ees- ja perekonnanimi;“

Selgitus: Kehtiva määruse § 6 lg 4 sätestab päästeinfosüsteemi kantavad demineerimistöö andmed. Kehtiv määrus ei võimalda kanda päästeinfosüsteem demineerimistööle kaasatud vabatahtliku ehk abidemineerija andmeid.

Abidemineerijad osalevad demineerimistööl koos demineerijatega ja nad on planeeritud vahetusele koos valmis oleva isikukoosseisuga ehk koos demineerijatega. Kuigi demineerimistöö andmed sisaldavad punktis 5 nimetatud abijõu andmeid, ei ole võimalik abijõu all mõista abidemineerijaid, kuivõrd varasem määruse seletuskiri sedastab järgmist: *Väljakutsel osalejate (meeskonna) koosseis kirjutatakse iga väljakutse juurde. Lisaks märgitakse kaasatud abijõud (pole isikustatud, lisatakse ainult asutuse nimi). Väljakutsel osalejate nimed on olulised lõhkematerjali mahakandmisel, sündmuse kohta ütluste andmisel jm.*

See eristus on oluline, kuna demineerimistöödega seotud andmed, sealhulgas väljakutsel osalenud isikute nimed, on vajalikud muu hulgas lõhkematerjali mahakandmisel, sündmuste asjaolude selgitamisel, ütluste andmisel ning muude õiguslike ja menetluslike toimingute läbiviimisel.

Arvestades abidemineerijate tegelikku rolli demineerimistöödel ning nende kuulumist operatiivsesse meeskonda, on vajalik täiendada regulatsiooni selliselt, et päästeinfosüsteemi oleks võimalik kanda ka abidemineerijate isikustatud andmed samaväärselt teiste demineerimistöö osalevate isikutega.

6. paragrahvi 6 lõige 5 sõnastada järgmiselt:

„(5) Ehitise tulekahju andmed on:

- 1) täpsustatud sündmuse liik;
- 2) täpsustatud sündmuse toimumiskoht;
- 3) asustustihedus (aadressiandmete alusel);
- 4) andmed tulekahju tuleleviku, tekkepiirkonna, koldekoha kohta;
- 5) ehitise kasutusviis, kasutusotstarve ja kasutuses olek;
- 6) ehitise üldpind, ehitusaasta ja kasutusloa olemasolu;
- 7) ehitise materjal ja tuleohuklass;
- 8) ehitise kütteliik, tahkekütte korral viimase puhastamise kuupäev;
- 9) andmed enesekontrolli tuleohutusaruande kohustuse kohta ja ehitise viimase kontrollimise aeg;
- 10) andmed tuleohutuspaigaldiste kohta, sh suitsuanduri kohustuslikkus, paigaldus ja toimimine ning vingugaasianduri toimimine;
- 11) arvestuslik hinnang varalise kahju ning päästetud vara kohta;
- 12) hukkunu, vigastatu, päästetu, pääsenu ja evakueeritu täpsustatud andmed, sealhulgas nende arv, vanus ja sugu;
- 13) sündmuskohal viibinud päästeametniku nimi ja sündmuskohal viibimise aeg;
- 14) sündmusega seotud menetlustoimingud ja menetlused;
- 15) tulekahju tekkepõhjuse andmed;
- 16) tuleohutusnõude rikkumine;
- 17) andmed kindlustuse kohta;
- 18) tulekahju põhjustaja sugu, vanus ning demograafiline ja sotsiaalne profiil;
- 19) tulekahjuga seotud automaatse tulekahjusignalisatsioonisüsteemi andmed, sellelt saabunud tulekahjuteate ja tulekahjuteate tühistamise andmed, sealhulgas tühistamise aeg, tühistaja, kontaktisiku ees- ja perekonnanimi ning telefoninumber;
- 20) tubakatoodete info;
- 21) andmed tehnosüsteemide seotuse kohta tulekahju tekkepõhjusega, sealhulgas tehnosüsteemi liik ja seotuse kirjeldus;
- 22) andmed tulekahju ennetamisvõimaluste kohta, sealhulgas tuvastatud riskitegurid ja soovituslikud ennetusmeetmed;
- 23) sündmuse protokoll kinnitamise ja muutmise andmed, sealhulgas kinnitaja ja muutja nimi ning kinnitamise ja muutmise aeg;
- 24) andmed sündmusega seotud dokumentide kohta, sealhulgas dokumentide liik (nt foto, skeem, memo, kirjavahetus), loomise või lisamise aeg.“.

Selgitus: Käesoleva ettepaneku eesmärk on viia määruse § 6 lg 5 andmekoosseis vastavusse tegeliku andmekogumise praktikaga, tagada andmete töötlemise eesmärgipärasus ning vähendada normis sisalduvaid andmeelemente, mida praktikas enam ei koguta või mida kogutakse teistsugusel kujul. Selliselt tagatakse, et töödeldavad andmed oleksid asjakohased ja piirduksid sellega, mis on vajalik töötlemise eesmärgi saavutamiseks.

Lisaks täpsustatakse andmekoosseisu nii, et see kajastaks reaalselt talletatavaid

tulekahjujuhtumi spetsiifilisi andmeid ning väldiks päästesündmuse üldandmete dubleerimist. Määruse § 6 lg 3 võimaldab päästesündmust kirjeldada üldiselt. Määruse 6 lg 5 spetsiifilise ehitise tulekahju detailandmestiku (ehitise omadused, tulekolde/leviku detailid, tuleohutuspäigaldised, varakahju, rikkumised, kindlustus, põhjustaja sotsiaalne profiil jne). Detailsemad andmed võimaldavad teostada efektiivsemalt tulekahjude põhjuste, leviku ja ennetusmeetmete analüüsi ning järelevalvet.

Määruse § 6 lg 5 toodud loetelu osas:

- tuleb korrigeerida andmeelemente, mida kogutakse teisiti (nt asustustihedus, tulekolde tuvastatuse märke, tulelevik, ehitise üldpind, tuleohuklass, tahkekütte korral puhastamise kuupäev, tuleohutuspäigaldiste detailid);
- tuleb tunnistada kehtetuks andmeelemendid, mida praktikas enam ei koguta (nt kahjustunud sisustuse/seadmete andmed). Varem kogutud andmed säilivad infosüsteemis endiselt;
- tuleb lisada andmeelemendid, mida praktikas kogutakse, kuid mida kehtiv määrus ei kata (nt protokollide kinnitamise/muutmise andmed, sündmusega seotud dokumentide andmed/viited).

Kehtivas määruse § 6 lg 5 p-s 1, 2, 5, 13, 15, 16, 19, 20, 23 ja 24 märgitud andmeid praktikas kogutakse ning nende punktide säilimine senisel kujul on vajalik. Määruse § 6 lg 5 p-d 11 ja 12 tuleb tunnistada kehtetuks, kuivõrd nende puhul ei ole praktilist tarvidust andmeid koguda. Samuti tuleb tunnistada kehtetuks määruse § 6 lg 5 p 6, mille puhul kogutakse andmeid päästetööde andmestikku ning p 7, mis tõstetakse kokku p-ga 4.

Muuta tuleb määruse § 6 lg 5 p 3, 4, 8, 9, 10, 14, 15, 17, 18, 21 ja 22 järgmistel põhjustel:

- muuta tuleb asustustihedust käsitlevat punkti (p 3). Kehtiv sõnastuses tuleb lisaks asustustihedusele määrata lähima naabri kaugus, kuid praktikas tuletatakse asustuse iseloom aadressiandmete põhjal ning lähima naabri kaugust eraldi ei koguta. Seetõttu tuleb täpsustada punkti selliselt, et see hõlmab vaid asustustiheduse andmeid, kuid ei eelda enam naabri kauguse hindamist;
- täpsustada tuleb tulekolde asukohta käsitlevat punkti (p 4). Kehtiv sõnastus eeldab konkreetselt määratletavat asukohta, kuid praktikas kajastatakse seda sageli kui märgat kolde tuvastamise kohta (tuvastatud/ei ole tuvastatud) koos täpsustava kirjeldusega (nt tekkepiirkond ja koldekoha täpsustus). Muudatusega sõnastatakse punkt nii, et see kataks tulekahju tekkepiirkonna ja koldekoha andmed viisil, mis võimaldab esitada nii tuvastatuse kui ka täpsustuse. Nii on võimalik vältida ebarealistlikku nõuet alati konkreetsel koldeasukohta määratleda.
- Korrigeeritakse tule levikut puudutavat ning tuuakse p-s 7 toodud andmed p-i 4. Kehtivas redaktsioonis tuleb täpsustada sündmuskoha tule ja suitsu leviku andmed, kuid praktikas kogutakse tule leviku info (nt kas tuli väljus tekkepiirkonnast), mitte suitsu levikut eraldi.
- täiendatakse ehitise iseloomustavaid andmeid (p 8). Kehtiv punkt, mis käsitleb ehitise ehitusaastat ja kasutusloa olemasolu, ei kata praktikas vajalikku ja kogutavat ehitise üldpinda. Muudatusega lisatakse samasse punkti ehitise üldpind, et tagada tulekahju ulatuse, riskitegurite ja kahjuanalüüsi parem võrreldavus ning sidusus ülejäänud tulekahju andmestikuga.
- täpsustatakse ehitise konstruktiivseid tunnuseid (p 9). Kehtivas määruses on eraldi ehitise materjal, kuid praktikas kasutatakse lisaks EHR-is märgitud andmetele ka tuleohuklassi. Seetõttu täiendatakse punkti nii, et see hõlmaks ehitise materjali kõrval ka tuleohuklassi.
- kütteliigi punkti (p 10) täiendatakse omakorda sellega, et tahkekütte korral tuleb määrata ka viimase küttesüsteemi puhastamise kuupäev. Kehtiv sõnastus seda lisainfot ei kata.
- täpsustada tuleb ka tuleohutuspäigaldiste andmed (p 14). Kehtiv sõnastus mainib suitsuanduri päigaldamise nõuetekohasust, kuid praktikas kogutakse laiemalt päigaldiste olemasolu ning suitsuanduriga seotud kohustuslikkuse, päigalduse ja toimimise infot. Lisaks ka vingugaasianduri toimimise infot. Seetõttu sõnastatakse

- punkt ümber selliselt, et see hõlmaks tuleohutuspäigaldiste andmeid tervikuna, sh suitsuanduri kohustuslikkust ja toimimist ning vingugaasianduri toimimist.
- Päästetud vara ja varalise kahju osas (p 15) tuleb täpsustada, et tegemist on hinnanguga varalise kahju suuruse kohta.
 - menetluse läbiviijat puudutavas punktis (p 17) tuleb täpsustada kogutavat infot. Kehtiv määrus eeldab lisaks nimele ka ametikohta andmete kogumist, kuid praktikas kogutakse enamasti vaid menetleja nimi. Täiendavalt on vajalik kajastada sündmuskohal viibimist (viibimise aeg);
 - p 18 puhul tuleb eemaldada termini „sündmuskohal“ näol piirang, mille kohaselt seob sõnastus menetlustoimingud ja menetlused üksnes sündmuskohaga. Praktikas tehakse toiminguid ja menetlusi ka sündmusega seoses ilma sündmuskohal viibimata;
 - kindlustusega seotud andmetest (p 21) tuleb täpsustada punkti selliselt, et lisaks kindlustuse olemasolule kogutakse ka andmeid kindlustuse kohta (sh kindlustusandja). Seetõttu muudetakse kõnealune punkt sõnastada üldisemaks, et see kataks tegeliku kogutava info;
 - täpsustada tuleb tulekahju põhjustaja tunnustega kogutavaid andmeid (p 22). Kehtiv sõnastus sisaldab terminit „toimetulek“. Sõnastust tuleb muuta nii, et eemaldatakse „toimetulek“ ning asendada sõnastus üldisema demograafilise ja sotsiaalne profiiliga. See annab võimaluse lisada muuseas andmed tulekahju põhjustaja arvatava erivajaduse kohta, mida praktikas kogutakse.

Määruse § 6 lg-t 5 tuleb täiendada punktidega 21-24, mis toob määrusesse sisse andmed, mille kogumise praktiline vajadus on tõusetunud töö käigus. Nendeks on andmed tehnosüsteemide seotuse kohta tulekahju tekkepõhjusega, sealhulgas tehnosüsteemi liik ja seotuse kirjeldus; andmed tulekahju ennetamisvõimaluste kohta, sealhulgas tuvastatud riskitegurid ja soovituslikud ennetusmeetmed; sündmuse protokollide kinnitamise ja muutmise andmed, sealhulgas kinnitaja ja muutja nimi ning kinnitamise ja muutmise aeg; andmed sündmusega seotud dokumentide kohta, sealhulgas dokumentide liik (nt foto, skeem, memo, kirjavahetus), loomise või lisamise aeg ning viide dokumendi asukohale.

7. paragrahvi 6 lõike 6 punkti 1¹ muuta järgmiselt:

„1¹) ehitise omaniku või valdaja ees- ja perekonnanimi ning isikukood või nimi, registrikood ning e-posti aadress ja telefoninumber.“.

Selgitus: Tuleohutusteenuse osutamise ning järelevalve- ja kooskõlastamismenetluse lihtsustamiseks on põhjendatud koguda ka ehitise omaniku sideandmeid, sest sarnaselt kogutakse näiteks määruse § 6 lg 6 p 15¹ kohaselt korstnapühkija või pottsepa sideandmeid.

8. paragrahvi 6 lõike 6 punkt 15¹ muuta järgmiselt:

„15¹) andmed küttesüsteemi puhastamisega seotud tegevuste, küttesüsteemi tehnilise seisukorra, ohutuse ja ehitamise kohta, ning küttesüsteemi puhastamisega seotud isiku ees- ja perekonnanimi, isikukood või nimi ja registrikood, e-posti aadress ja telefoninumber ning korstnapühkija, pottsepa või tuleohutuseksperdi ees- ja perekonnanimi, isikukood, kvalifikatsiooni nimetus, kutsetunnistuse number ja selle kehtivusaeg ning e-posti aadress ja telefoninumber.“.

Selgitus: Muudatusega saab viia andmekoosseisu vastavusse reaalse praktikaga. Lisaks korstnapühkijale ja pottsepale teevad küttesüsteemidega seotud ekspertiise ja koostavad neid puudutavaid dokumente ka tuleohutuseksperdid (tase 6). Seetõttu tuleb § 6 lg 6 p-s 15¹ loetletud teenuseosutajate ringi täiendada tuleohutuseksperdiga, et määrus kajastaks kõiki pädevaid tegijaid ühtselt.

9. paragrahvi 6 täiendada lõikega 12 järgmiselt:

„(12) Varjendite ja varjumiskohtade andmed on:

- 1) varjendi ja varjumiskoha omaniku või valdaja ees- ja perekonnanimi ning isikukood või nimi, registrikood ning e-posti aadress ja telefoninumber;
- 2) andmed varjendi ja varjumiskoha liigi kohta;
- 3) varjendi ja varjumiskoha asukoha andmed;
- 4) varjendi ja varjumiskoha rajamise või kasutuselevõtu aasta;
- 5) varjendi ja varjumiskoha tegelik varjumise pind;
- 6) varjendisse ja varjumiskohta planeeritud inimeste arv;
- 7) varjendi klass;
- 8) andmed varjendi ja varjumiskoha nõuetele vastavuse kohta.“.

Selgitus: HOS § 16¹ lg 2 sätestab, et varjumist korraldab Päästeamet. Varjumise korraldamine hõlmab varjumiseks valmistumist, sealhulgas avalikkuse teadlikkuse suurendamist ja teavitamist. HOS ning varjendite ja varjumiskohtade nõudeid reguleeriva määruse rakendamine eeldab, et riigil on ühtne, ajakohane ja kontrollitav ülevaade varjendite ja varjumiskohtade olemasolust, asukohast, mahutavusest ning nõuetele vastavusest. Selleks on vajalik anda selge õiguslik alus varjendite ja varjumiskohtade andmete töötlemiseks ning määratleda kogutavate andmete koosseis. Andmekoosseise on vaja järgmistel põhjustel:

- Omaniku või valdaja kontaktandmete kogumine on vajalik objekti eest vastutava isiku kindlakstegemiseks, ettekirjutuste ja järelevalvetoimingute tegemiseks ning on vahetu kõrgendatud ohu korral kiireks kontakti saamiseks, et varjumiskohti kiirelt nt avada.
- Varjendi või varjumiskoha liigi andmete kogumine võimaldab eristada varjendit ja varjumiskohta. Sellest sõltub vastavus varjendite eelnõus sätestatud nõuetele.
- Varjendi ja varjumiskoha asukohaandmete kogumine on vajalik varjendite kaardistamiseks, piirkondliku katvuse analüüsiks ning operatiivseks suunamiseks ja teavituseks.
- Andmed varjendi ja varjumiskoha rajamise aasta kohta annavad võimaluse hinnata üldist seisukorda ning elutsüklit. Vanemate objektide puhul võib suurem olla tõenäosus, et taristu ei vasta tänapäevastele nõuetele.
- Andmed tegeliku varjumise pinna kohta on vajalikud mahutavuse ja ruuminõuete kontrolliks ning varjumisvõimekuse arvutamiseks.
- Planeeritud inimeste arv on vajalik varjumisvõimekuse hindamiseks ning vahetu kõrgendatud ohu korral korralduslike otsuste tegemiseks.
- Andmed kaitseklassi kohta on vajalikud, et hinnata objekti kaitsevõimet ning sobivust erinevate ohtude korral.
- Andmed varjendi ja varjumiskoha nõuetele vastavuse kohta on vajalikud järelevalveks ja riskihindamiseks. Nõuded varjendile ja varjumiskohale tulenevad Vabariigi Valitsuse määrusest "Nõuded varjendile ja varjumisplaanile, varjumiskoha kohandamise põhimõtted ning varjumisplaani koostamise kord".

10. paragrahvi 6¹ muuta ja sõnastada järgmiselt:

„§ 6¹. Andmelattu kantavad andmed

- (1) Andmelattu kantakse käesoleva määruse § 6 lõike 2 punktis 1 nimetatud päästetööks valmis oleva isikkoosseisuga seotud andmed.
- (2) Andmelattu kantakse järgmised käesoleva määruse § 6 lõikes 3 nimetatud päästetöö andmed:
 - 1) punktides 1–5 ja 7 nimetatud andmed;
 - 2) punktis 9 nimetatud objektiga seotud isiku andmed, välja arvatud isikukood või sünniaeg;
 - 3) punktis 10 nimetatud andmed;
 - 4) punktis 11 nimetatud andmed, välja arvatud isikukood või sünniaeg.

- (3) Andmelattu kantakse järgmised käesoleva määruse § 6 lõikes 4 nimetatud demineerimistöö andmed:
- 1) punktides 1–4 ja 9 nimetatud andmed;
 - 2) punktis 10 nimetatud hukkunute, vigastatute, päästetute, evakueeritute ja pääsenute arv.
- (4) Andmelattu kantakse käesoleva määruse § 6 lõikes 5 nimetatud ehitise tulekahju andmed.
- (5) Andmelattu kantakse järgmised käesoleva määruse § 6 lõikes 6 nimetatud tuleohutusteenuse osutamise ning järelevalve- ja kooskõlastamismenetluse andmed:
- 1) punktides 1–5 nimetatud andmed;
 - 2) punktides 7¹, 8 - 12 nimetatud järelevalve- ja enesekontrolli andmed;
 - 3) punktis 14, 15, 15¹ ja 16 nimetatud tuleohutust kirjeldavad tehnilised andmed;
 - 4) punktis 19 - 20 nimetatud kooskõlastusmenetluse andmed.
- (6) Andmelattu kantakse järgmised käesoleva määruse § 6 lõikes 7 nimetatud tulekahjus hukkunu ja vigastatu andmed:
- 1) punktides 1 ja 5–13 nimetatud andmed;
 - 2) punktis 14 nimetatud eluruumide tuleohutuse seisukord;
 - 3) punktides 16–18, 20–22, 24 ja 25 nimetatud andmed.
- (7) Andmelattu kantakse käesoleva määruse § 6 lõikes 8 nimetatud muus päästesündmuses hukkunute ja vigastatute arv.
- (8) Andmelattu kantakse käesoleva määruse § 6 lõike 9 punktides 1 ja 3–23 nimetatud vees uppunud isiku ja uppumisega seotud veeõnnetuse andmed, välja arvatud punktis 6 nimetatud eluaseme tüüp.
- (9) Andmelattu kantakse käesoleva määruse § 6 lõikes 10 nimetatud ohutusalase nõustamise andmed.
- (10) Andmelattu kantakse käesoleva määruse § 6 lõikes 11 nimetatud ohutusalase koolitus- ja teavitustegevuse andmed.
- (11) Andmelattu kantakse käesoleva määruse § 6 lõikes 12 varjendite ja varjumiskohtade andmed.
- (12) Andmelattu kantakse riigi personali- ja palgaarvestuse andmekogust Päästeameti isikkoosseisu andmed, asendusteenistujate andmed ja vabatahtlike andmed Päästeameti tegevusse kaasamiseks.

Riigi personali- ja palgaarvestuse andmekogus olevaid andmeid edastatakse osaliselt päästeinfosüsteemi ja andmelattu. Andmete süstemaatiline edastamine võimaldab vähendada eraldiseisvate päringute mahtu ning lihtsustab erinevate infosüsteemide vahelist andmevahetust. Selle tulemusena paraneb tööprotsesside sujuvus ning suureneb organisatsioonisisene efektiivsus.

Automaatne andmeedastus vähendab oluliselt käsitsi andmete sisestamisest tulenevaid võimalikke vigu, mis omakorda tõstab andmete usaldusväärsust ja kvaliteeti.

Kvaliteetsed, ajakohased ja omavahel kooskõlas olevad andmed loovad parema aluse analüüsideks ning otsuste tegemiseks. See on eriti oluline valmisoleku planeerimisel, kus täpne ja usaldusväärne info personali, ressursside ja tööjõukulude kohta võimaldab tõhusamalt hinnata vajadusi ning reageerida muutuvatele olukordadele.

Selgitus: Määruse § 6¹ sõnastatakse uues sõnastuses. Muudatusega täpsustatakse andmelaos kuvatavaid ja analüüsitavaid andmeid. Kuna andmelao kasutuselevõtul ei olnud võimalik kõiki infosüsteemides olevaid andmeid koheselt andmelattu tuua, toimub andmete liidestamine ja kättesaadavuse suurendamine järk-järgult.

Lõike 2 punktis 1 koondatakse § 6 lõike 3 punktides 1–5 ja 7 nimetatud andmed ühte loeteluossa, et vältida dubleerimist ning tagada, et andmelattu kantavate andmete loend kataks terviklikult päästetöö põhiandmed.

Lõike 2 punktis 3 täpsustatakse, et § 6 lõike 3 punktis 10 nimetatud isikute kohta kantakse andmelattu lisaks arvule ka vanus ja sugu, kuna need andmed on aruandluses vajalikud ning on andmelaost realselt kättesaadavad.

Lõike 2 punktides 2–4 sätestatakse, et objektiga seotud isiku ning sündmuse oletatava

põhjustajaga seotud andmetest ei kanta andmelattu isikukoodi ega sünniaega.

Lõikes 4 sätestatakse, et andmelattu kantakse ehitise tulekahju andmed täies ulatuses. Praktikas edastatakse ehitise tulekahju andmestik andmelattu ühtse teenusena, mistõttu ei ole andmete erandlik loetlemine vajalik

Lõikes 5 lisatakse andmelattu kantavate andmete hulka § 6 lõikes 6 nimetatud tuleohutusteenuse osutamise ning järelevalve- ja kooskõlastamismenetluse andmed.

Lõigetes 9 ja 10 sätestatakse, et andmelattu kantakse kõik § 6 lõigetes 10 ja 11 nimetatud andmed. Praktikas on need andmed andmelaos aruandluseks juba kasutusel ning senine erandlik loetelu ei kajastanud tegelikku andmekooseisu.

Lisada tuleb lõige 11 seoses sellega, et määruse § 6 lõikes 12 kuvatakse varjendite ja varjumiskohtade andmed.

11. Paragrahvi 7 lõige 2 punkti 6 muuta ja sõnastada järgmiselt:

„6) riigi personali- ja palgaarvestuse andmekogu vastutav töötleja esitab Päästeameti isikkoosseisu andmed, asendusteenistujate andmed ja vabatahtlike andmed Päästeameti tegevusse kaasamiseks.“

Kehtiva määruse § 7 lõike 2 punkti 6 sõnastuse kohaselt edastab riigi personali- ja palgaarvestuse andmekogu vastutav töötleja päästeinfosüsteemi päästetööks valmis oleva isikkoosseisu andmed ning päästeametnike andmed päästetöö ja demineerimistöö tegemiseks.

Punktis 6 kasutatud mõiste „päästeametnikud“ on oma olemuselt liiga kitsas ja piirav, kuna päästetöödel ja demineerimistöödel osalevad samaaegselt nii päästeametnikud (nt meeskonnavanem, demineerija) kui ka päästetöötajad (nt päästja). Tegelikult moodustavad need isikud ühtse toimiva päästeteenistuse koosseisu ning täidavad ülesandeid ühiselt.

Eeltoodust tulenevalt on põhjendatud asendada mõiste „päästeametnikud“ laiemat sisu hõlmava mõistega „Päästeameti isikkoosseis“, mis kajastab täpsemalt päästetööde ja demineerimistööde tegelikku korraldust ning osalejate ringi aga ka teisi teenistujaid kes osalevad päästesündmuse lahendamisel (nt väljuht). Samuti hõlmab mõiste „Päästeameti isikkoosseis“ ülejäänud päästeteenistujaid, kuna käesoleval ajal toimub andmete vahetamine andmekogude vahel, kuid kehtiv määrus näeb ette andmete vahetamise kitsamalt.

Avaliku teabe seaduse kohaselt põhineb riigi infosüsteem andmete ühekordse küsimise põhimõttel ([AvTS § 43¹ lg 3](#)). Kui andmed on juba põhiaandmetena kogutud teise riigi infosüsteemi kuuluvasse andmekogusse, tuleb nende töötlemisel võtta aluseks vastava teise andmekogu põhiaandmed ([AvTS § 43⁶ lg 2](#)). Päästeamet on päästeinfosüsteemi vastutav töötleja ([PäästeS § 9 lg 5](#)). Isikuandmete töötlemisel peab Päästeamet järgima seaduslikkuse ja eesmärgikohasuse põhimõtteid ([IKS § 14 p 1 ja 2](#)). Kuna seadus näeb ette vabatahtlike andmete töötlemise päästeinfosüsteemis ([PäästeS § 9](#)) ja riigi infosüsteemi haldamise üldpõhimõtted soosivad andmete vahetamist andmekogude vahel ([AvTS § 43⁶ lg 2](#)), on Päästeametil õigus asjakohaseid andmeid personali- ja palgaarvestuse andmekogust üle kanda.

Tulenevalt eeltoodust on vajalik täiendada punkti 6 ka mõistetega „vabatahtlikud“ ja „asendusteenistujad“. Riigi personali- ja palgaarvestuse andmekogus töödeldakse lisaks päästetööks ja demineerimistööks valmis oleva isikkoosseisu andmetele ning päästeteenistujate andmetele ka vabatahtlike ja asendusteenistujate andmeid. Seetõttu peab ka andmete edastamise regulatsioon hõlmama nimetatud isikute kategooriaid.

Vabatahtlike kaasamine on sätestatud päästeseaduse 7. peatükis (§-d 32 ja 32¹), mille kohaselt osalevad vabatahtlikud päästetööl, ennetustööl ja demineerimistööl. Samuti on kavandatavate õigusmuudatuste kohaselt ette nähtud vabatahtlike laiem rakendamine elanikkonnakaitse tegevustes.

Asendusteenistujad seevastu kuuluvad päästetööks valmis oleva meeskonna isikkoosseisu ning osalevad päästetöödel koos päästeteenistujatega, täites neile määratud ülesandeid.

Arvestades eeltoodut, on vajalik ajakohastada määruse § 7 lõike 2 punkti 6 sõnastust selliselt, et see hõlmaks kõiki reaalselt päästetöödel ja demineerimistöödel osalevaid isikute kategooriaid aga ka muid päästeteenistujaid, kes ei ole vahetult seotud päästesündmuse lahendamisega (nt raamatupidaja), tagades seeläbi õigusselguse ning andmete tervikliku ja eesmärgipärase edastamise.

12. paragrahvi 9 lõige 3 muuta ja sõnastada järgmiselt:

„(3) Infosüsteemi andmeid kajastatakse isikustatuna kaks aastat andmete infosüsteemi kandmisest arvates, pärast mida isikuandmed eemaldatakse, välja arvatud käesoleva määruse § 6 lõike 2 punktis 1, lõike 3 punktis 1, lõike 4 punktides 2 ja 5, lõike 5 punktis 17, lõike 6 punktides 1¹, 10 ja 11, lõike 10 punktis 15 ning lõike 11 punktis 9 nimetatud isikuandmed.“.

13. paragrahvi 9 lõige 4 tunnistada kehtetuks.

Selgitus: Määruse § 9 lg 3 täiendamine ja lg 4 kehtetuks tunnistamine on tehnilise iseloomuga ning tuleneb infosüsteemide toimimispiirangutest. Praktikas ei ole võimalik lõikes nimetatud dokumentides sisalduvaid isikuandmeid usaldusväärselt anonümiseerida, kuna haldusmenetluste dokumendid (nt tuleohutusülevaatuste aktid, korstnapühkimise aktid) on digitaalselt allkirjastatud ning talletatud digikonteinerites. Digikonteinerist dokumentide sisu muutmine (sh isikuandmete eemaldamine või maskeerimine) ei ole võimalik ilma allkirja terviklust rikkumata. Lisaks mõjutaks andmeväljadel olevate isikuandmete anonümiseerimine otseselt välise rakenduse kasutatavust isiku enda vaatest. Portaali kasutajale kuvatakse sellisel juhul tema andmed moonutatud kujul, mis takistab tal oma andmetega tutvumist ja nende kasutamist. Arvestada tuleb ka sellega, et ehitise omaniku ja valdaja andmete seostamine ning õiguste haldus on isikukoodipõhine. Isikukoodi eemaldamisel või anonümiseerimisel ei ole võimalik andmeid enam üheselt isikuga seostada, mistõttu ei saa kasutaja portaalil enda andmeid kasutada ega nendega seotud toiminguid teha. Anonümiseerimine ei mõjuta seega üksnes andmete kuvamist, vaid häirib ka Päästeameti tööprotsesse: ohutuse infosüsteemi ja portaali lahendused on üles ehitatud ehitise ning selle omaniku/valdaja seoste põhisel. Seetõttu ei ole lõikes 4 kirjeldatud anonümiseerimisnõude rakendamine tehniliselt teostatav ega kooskõlas süsteemi toimimise loogikaga.

14. paragrahvi 10 lõike 7 punkt 2 muuta järgmiselt:

„2) Politsei- ja Piirivalveametil – korrakaitseliste, süüteomenetluslike ning otsingu- ja päästetöödega seotud ülesannete täitmiseks.“.

Selgitus: Muudatus on vajalik, et tagada päästeinfosüsteemi andmete kasutamise selge õiguslik alus Politsei- ja Piirivalveameti otsingu- ja päästetöödega seotud ülesannete täitmisel. PPVS § 3 lg 1 p 4 sätestab Politsei- ja Piirivalveameti ülesandena otsingu- ja päästetöö tegemise välislepinguga sätestatud Eesti päästepiirkonnas. Kehtiv sõnastus viitab üksnes korrakaitsele ja süüteomenetluslikele ülesannetele, kuid praktikas on vajalik kasutada päästetööks valmisoleku andmeid ka otsingu- ja päästetööde operatiivjuhtimisel. Täpsustus aitab tagada regulatsioonide omavahelise kooskõla.

Paralleelselt tuleb täiendada ka KILP põhimäärust.

15. paragrahvi 10 lõiget 7 täiendada punktidega 14 ja 15 järgmiselt:

„14) kutsetunnistusega korstnapühkija, pottsepp ja tuleohutusekspert – küttesüsteemi puhastamiseks, ehitamiseks või paigaldamiseks ning eksperthinnangu koostamiseks.

15) Riigi Infosüsteemi Amet – juriidilise isiku tähtjaliste kohustuste kuvamiseks.“.

Selgitus: Punkt 14: Tuleohutuse seaduse (TuOS) järgi peavad teenusepakkujad (korstnapühkijad, pottsepad ja tuleohutusekspertid) kandma küttesüsteemi ehitamise, hooldamise ja hindamisega seotud tööd päästeinfosüsteemi (küttesüsteemide portaal).

Käesoleval ajal pääsevad päästeinfosüsteemis küttesüsteemid seotud dokumentidele (nt korstnapühkimise akt, ahjupass, kasutusjuhend jms) ligi ainult need teenusepakkujad, kes on dokumendi sinna üles laadinud, töö tellija ja hoone/eluruumi omanik. See on tekitanud praktilise probleemi piiratud on teiste teenusepakkujate ligipääs infosüsteemi varem sisestatud andmetele, kellele on tulenevalt tööülesannetest vajalik tutvuda päästeinfosüsteemi kantud andmetega. Pottsepal on vajalik tutvuda küttesüsteemi eksperthinnangu tegemiseks, süsteemi ümberehitamiseks, konsultatsiooni andmiseks kasutajale. Korstnapühkijal on vajalik tutvuda andmetega küttesüsteemi eksperthinnangu tegemiseks, vajaliku eelinfo saamiseks enne korstnapühkimise alustamist ja konsultatsiooni andmiseks kasutajale. Tuleohutusekspertidel on vaja täielikku ülevaadet küttesüsteemist eksperthinnangu ja konsultatsiooni andmiseks.

Hetkel on teisel teenusepakkujal võimalus näha küttesüsteemiga seotud dokumente, küsides seda otse töö tellijalt või hoone omanikult. Praktikas on see osutunud problemaatiliseks, kuna teenuse osutaja ei pruugi saada üldse või saab puuduliku informatsiooni küttesüsteemide ajaloo või tehniliste andmete kohta (näiteks kui varasemad märkused süsteemi eripärade kohta jäävad teenuseosutajal teadmata). See omakorda mõjutab teenuse kvaliteeti, mis tähendab, et teenust osutatakse puuduliku info alusel. Sellega kaasnevad ebatäpsed hinnangud ja dokumendid, mis vähendab tuleohutuse taset.

Muudatus taotleb kokkuvõtvalt seega tuleohutuse eesmärki ning parandab sellega seotud teenuste kvaliteeti ja üldist tuleohutust. Kutsetunnistusega pottsepale, korstnapühkijale ja tuleohutusekspertidele tuleb anda ligipääs kõigile päästeinfosüsteemis olevatele küttesüsteemi dokumentidele, olenemata sellest, kes need sinna üles laadinud on. Punkt 15:

Punkti 15 sissetoomise eesmärk on viia andmekoosseis kooskõlla tegeliku praktikaga ning tagada juriidiliste isikute parem teavitatus neile kehtivatest kohustustest. PÄIS-is kajastuvad juriidilise isiku suhtes kehtivad ettekirjutused edastatakse Riigi Infosüsteemi Ameti hallatavasse eesti.ee digivärava keskkonda, et asutused ja ettevõtted saaksid kasutajasõbralikult tutvuda enda tähtjaliste kohustustega ning jälgida nende täitmise tähtaegu.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Margo Klaos

peadirektor